

דעך בעלזער קוזאל

ממעיענה הנובע של בעלזא מבית 'מערכת תורות בעלזא' גליון ל' פרשת בהר בחוקותי כב אייר תש"פ

ממעיעני הפרשה

לימוד התורה סגולה לקיום אתערותא דלעילא אצל
האדם

כתוב בפרשת בהר (כה, כ - כא) "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו. וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים".

כתוב בפרשת בהר (כה, כה - כא) "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו. וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים".

ידוע מזה שדקדק בספר הק' נועם אלימלך (פרשת בהר ד"ה וכו' תאמרו) בשם אחיו הרבי ר' זושא זי"ע ובעוד ספרי חסידות (מאור עיניים פר' ואתחנן ד"ה במסכת תענית) בכוונת הכתוב "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וגו' וצויתי את ברכתי", וכי אם לא ישאלו "מה נאכל" לא יזכו לברכה, הלא אדרבא אם לא ישאלו הרי הם ראויים להשפעה ביתר שאת. ותירצו הספרים הק' כל אחד לפי דרכו.

ומהי העצה היעוצה לכך שהאתערותא דלעילא תתקיים אצל האדם, על כך ממש"ך הכתוב ואומר (בחוקותי כו, ג), "אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם". וברש"י, "ואת מצוותי תשמרו", הונו עמלים בתורה על מנת לשמור ולקיים". כלומר, לימוד התורה הינה סגולה, שאף שההתעוררות באה לאדם מצד אתערותא דלעילא מכל מקום יהיה לה קיום ותעשה עליו רושם, על ידי "אם בחוקותי תלכו ומצוותי תשמרו ושמרתם ועשיתם אותם".

'כאילו עשיתם עצמכם' – שמקבלים שכר על אתערותא
דלעילא כמו על אתערותא דלתתא

ובמדרש (ויקרא רבה לה, ז) איתא על פסוק זה, "ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם", אמר רבי חנינא בר פפי, אמר להם, אם שמרתם את התורה, הריני מעלה עליכם כאלו עשיתם עצמכם". והיינו שהמדרש מפרש את הכתוב "ועשיתם אותם", שאף על פי שההתעוררות באה מלמעלה באתערותא דלעילא, ולכאורה היה מקום לומר שלא יקבל האדם על כך אלא שכר מועט, לכך משמיענו הכתוב, "אם שמרתם את התורה הריני מעלה עליכם כאילו עשיתם עצמכם", כלומר, אני נותן לכם שכר כאילו עשיתם הכל באתערותא דלתתא, ואף על פי שההתעוררות היתה באתערותא דלעילא.

ליל הושענא רבה אושפיזא דדוד תשע"ה

יש לפרש, שהכתוב מדבר באופן שששת השנים שקדמו לשנת השמיטה היו משופעות בשפע גדול ובעלי השדות השתכרו ממוון רב, ובבוא שנת השמיטה יש בידם ללכת לשוק ולקנות פירות חוץ לארץ, אולם ישנם יהודים קדושים היודעים ומשיגים את גודל הקדושה השורה על פירות ארץ ישראל (עיין ב"ח אורח חיים סימן רח ד"ה עוד כתב וי"א), והם השואלים "מה נאכל בשנה השביעית", וכי נאלץ לאכול מפירות חוץ לארץ, על זה אומרת התורה הק' "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית" ותצטערו על הדבר שתצטרכו לאכול מפירות חוץ לארץ, אזי "וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים", שיצוה השי"ת את ברכתו בשנה השישית, שתוציא השדה ותצמיח יבול רב שיספיק גם לשנים שאחריה, כדי שלא יצטרכו לקנות מפירות חוץ לארץ ויוכלו לאכול מפירות ארץ ישראל.

ליל א' דראש השנה שחל בשבת קודש שנת השמיטה
תשס"א

השתוקקות ה' להשפיע לבני ישראל כמדת השתוקקות בני ישראל אל ה'

במדרש (ויקרא רבה כח, ג) "תני רבי חייא, אימתי הן תמימות בזמן שישיראל עושין רצונו של מקום".

יש לפרש הכוונה, כי הנה כפי גודל השתוקקותם של בני ישראל להתדבק בהקדוש ברוך הוא, כך היא השתוקקות הקדוש ברוך הוא אל בני ישראל, להשפיע להם כל טוב, בבחינת (תהלים קכא, ה): "ה' צלך", "מהו ה' צלך", כצלך, מה צלך אם אתה משחק לו הוא משחק לך, אף הקדוש ברוך הוא צלך, כשם שאתה הווה לו כך הוא הווה עמך" (ראה של"ה הק' "שער הגדול" אות ה'; קדושת לוי פרשת בשלח ד"ה במדרש אז ישרי; דרוש לפורים ד"ה או יבואר). וזהו הכוונה "אימתי הן תמימות, בזמן שישיראל עושין רצונו של מקום", שעל ידי השתוקקותם של בני ישראל אל השי"ת, הם "עושין רצונו של מקום" להשתוקק אליהם.

ליל שבועות ו' נשא תשנ"ז

אם בא אדם לידי עצבות על ידי ההתבוננות בשפלות עצמו יסיר כל מחשבותיו ויחיש לקיים המצוה מבלי להתמהמה

דוד המלך אומר בתהלים (ק"ט, נח - נט) "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך. חשתי ולא התמהמהתי לשמור מצותיך".

יש לפרש הכוונה, כי בטרם בוא האדם לקיים מצוה, לעסוק בתורה או לעמוד בתפלה, צריך להכין עצמו לקראתה, כמו ששינונו (ברכות פרק ה משנה א) "אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש, חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת ומתפללים". אמנם לפעמים כאשר יתבונן האדם בשפלות עצמו ובגדלות הבורא יתברך שמו, הוא עלול ליפול לעצבות ח"ו, עד שימנע על ידי זה מקיום המצוה, מלימוד התורה ועסק התפלה, ואז צריך הוא לסלק ממנו מחשבותיו אלו ולא להביט על שום דבר, אלא יתחזק בלבו שעתה מוטל עליו לקיים רצון הבורא.

זהו הכוונה, "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי על עדותיך", פירוש, בטרם אבוא לקיים מצוה "חשבתי דרכי", שהנני מתבונן במחשבותי ומתכונן לעשיית המצוה, ורק אחר כך "ואשיבה רגלי על עדותיך". אמנם זהו רק על פי רוב, ואילו לפעמים "חשתי ולא התמהמהתי לשמור מצותיך", כי כאשר עלול האדם להימנע מקיום המצוה מחמת התבוננותו בשפלות עצמו, עליו לרוץ ולקיים המצוה בזריזות בלא להתמהמה, כדי שלא ימנע מלקיים המצוה.

ליל שבועות ד' נשא תשס"ז

ימי ספירת העומר - הודרכות כדי לזכות לדבקות באהבת השי"ת, שלשת ימי הגבלה - התחזקות ביראת ה'

מצינו בקבלת התורה, שבני ישראל הכינו את עצמם לקראתה על ידי ספירת העומר, כדאיתא בראשונים (ר"ן סוף פסחים, ספר החינוך מצוה שו), שמי"ט יום אלו היו הכנה לקבלת התורה. ואף הכינו את עצמם לקראת קבלת התורה בשלושת ימי הגבלה, כמו שכתוב (יתרו יט, י) "לך אל העם וקידשת היום ומחר וכבסו שמלותם". ויש להבין ענין שתי הכנות אלו.

ויש לבאר, כי הנה תכלית לימוד התורה הוא לבוא על ידו לדבקות בהקדוש ברוך הוא, כמו שפירש הב"ח (אורח חיים סימן מז סעיף ב) מה שאמרו בגמרא (בבא מציעא פה, ב) "על מה אבדה הארץ וכו', שלא ברכו בתורה תחילה", שלא עסקו בתורה באופן שיתדבקו על ידי זה בהקדוש ברוך הוא, וכדאיתא ב"מאור עינים" (פרשת בחוקותי) שהקדוש ברוך הוא צמצם את עצמו לתוך התורה כדי שיוכל האדם לדבק את עצמו בהשי"ת. אמנם כדי שיזכה האדם להתדבק בהקדוש ברוך הוא עליו לסלק את כל המסכים המבדילים בינו להשי"ת, שאם לא כן איך יוכל להתדבק בו יתברך, ועל כן צריך האדם להתקדש ולהטהר ולזכך את עצמו, ואז יוכל להתדבק בהקדוש ברוך הוא.

זה היה ענין מ"ט ימי ספירת העומר, שבהן הזדככו והתקדשו בני ישראל כדי שיזכו אחר כך לקבל את התורה ולהתדבק בהקדוש ברוך הוא, כמו שאומרים (בתפילת רבנו של עולם אחר ספירת העומר) "אתה צויתנו על ידי משה עבדך לספור ספירת העומר, כדי לטהרנו מקליפותינו ומטומאותנו". ואז זכו בני ישראל לדביקות גדולה בהשי"ת בבחינת 'שתי חצי צורות' (עיין אוהב ישראל פרשת בהעלותך בשם הרבי ר' בער ז"ע), היינו, שכביכול רק על ידי התדבקות בני ישראל בהקדוש ברוך הוא נתהווה דבר השלם.

והנה כאשר זוכה אדם לבוא לידי דביקות גדולה בהקדוש ברוך הור, עליו ליזהר שלא יבוא לגרוע מיראת השי"ת מחמת גודל האהבה, ועל כן צריך להתרחק מעט מהקדוש ברוך הור, כדי שתשאר אצלו היראה (עיין אבות פרק א משנה ג בפירוש הרע"ב), וזוהי בחינת "והחיות רצוא ושוב" (יחזקאל א, יד), שכאשר זוכה האדם לאהבה גדולה להשי"ת צריך להתרחק מעט, כדי שתהיה בו גם כן יראת שמים.

זה היה איפוא ענין ההגבלה שצויה הקדוש ברוך הוא למשה רבינו (יתרו יט, כד) "לך רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל יהרסו לעלות אל ה' וגו'", שמחמת שבני ישראל זכו אז לדביקות גדולה בהקדוש ברוך הוא, צויה השי"ת למשה שיעשה להם הגבלה והרחקה כדי שלא יתקרבו יותר מדי. וכענין שפירש רש"י בפסוק (בחוקותי ו, ז) "והייתי לכם לאלקים", "אטייל עמכם בגן עדן, יכול שלא תהיו יראים ממנו, תלמוד לומר והייתי לכם לאלקים", והיינו, שכאשר זוכה האדם ליתר אהבת ה' עליו להתחזק גם ביראת השי"ת.

ליל שבועות תשנ"ה

”בי לעולם חסדו” – ניסי יציאת מצרים וקריעת ים סוף הכנה לדורות העתידים לבא

’למכה מצרים בבכוריהם כי לעולם חסדו. ויוצא ישראל מתוכם כי לעולם חסדו. ביד חזקה ובזרוע נטויה כי לעולם חסדו. לגזור ים סוף לגזרים כי לעולם חסדו. והעביר ישראל בתוכו כי לעולם חסדו. ונער פרעה וחילו בים סוף כי לעולם חסדו’ (תהלים קלו, י - טו).

יש לפרש הכוונה, כי הנה כל הניסים והנפלאות שעשה השי”ת לבני ישראל בגאולת מצרים, הן יציאת מצרים בט”ו ניסן והן קריעת ים סוף בשביעי של פסח, שהשי”ת עשה אז בימים ההם, לא היו רק לשעתם, אלא היו גם הכנה לדורות שכל שונאי ישראל שיעמדו עליהם במשך כל הדורות ינחלו מפלה כמו פרעה ומצרים.

וזהו הכוונה ”למכה מצרים בבכוריהם כי לעולם חסדו. ויוצא ישראל מתוכם כי לעולם חסדו. ביד חזקה ובזרוע נטויה כי לעולם חסדו”, שכל ניסי יציאת מצרים לא היו רק לשעתם, אלא היו הכנה לדורות, ”כי לעולם חסדו”, וכמו כן ”לגזור ים סוף לגזרים כי לעולם חסדו. והעביר ישראל בתוכו כי לעולם חסדו. ונער פרעה בחילו בים סוף כי לעולם חסדו”, שאף ניסי קריעת ים סוף היו הכנה לדורות להציל את ישראל מיד הקמים עליהם, ”כי לעולם חסדו”.

ליל הסדר תש”ע

יציאת מצרים ללא רשות המצריים רק מחמת שבני ישראל נשתקעו בתוכם

למכה מצרים בבכוריהם כי לעולם חסדו. ויוצא ישראל מתוכם כי לעולם חסדו (תהלים קלו, י - יא).

יש לפרש בהקדם דברי כ”ק זקני (מון אדמו”ר מהרי”ד) ז”ל על מה שהביא הבית יוסף (אורח חיים סימן’ תל) בשם התוספות (שבת פז, ב) טעם לקריאת שבת שלפני הפסח ’שבת הגדול’, כי באותה שבת לקחו ישראל פסחיהם, ואיתא במדרש (שוחר טוב קלו) ש”כשלקחו פסחיהם, באותה שעה נתקבצו בכורות אומות העולם אצל ישראל ושאלום למה היו עושין כך, אמרו להם ’זבח פסח הוא לה’ שיהרוג בכורי מצרים, הלכו אצל אבותיהם ואל פרעה לבקש ממנו שישלחו ישראל ולא רצו, ועשו הבכורות מלחמה והרגו מהם הרבה, הדא הוא דכתיב ’למכה מצרים בבכוריהם”.

ודקדק כ”ק זקני ז”ל, שמאחר שעשה הקדוש ברוך הוא נס זה מסתמא נצמחה ממנו טובה לכלל ישראל, ולכאורה צריך להבין מהי הטובה שנצמחה ממנו. ופירש כ”ק זקני ז”ל, כי אילמלא היו בני ישראל יוצאים ממצרים ברשותם של המצריים, היו חייבים להכיר להם טובה על כך, כמו עבד המחוייב להכיר טובה לאדונו ששחררו מעבדותו, ואילו הקדוש ברוך הוא רצה שיתנתקו בני ישראל מן המצריים לגמרי עד שלא יהיה שום שייכות ביניהם, כיון שאם עדיין יהיה איזה שייכות ביניהם, יהא נקל בעיניהם לשוב

שמה, על כן איפוא עשה השי”ת נס זה שלא יניחו המצריים את בני ישראל לצאת ממצרים, אלא הם יצאו משם ביד חזקה, וממילא לא יהיו חייבים להכיר להם טובה על כך כלל וכלל, ושוב לא יהיה ביניהם שום שייכות, עכדה”ק.

ואפשר לומר שחשש זה שמא ישובו בני ישראל למצרים, היה רק מחמת שנשתקעו בני ישראל במצרים, כמו שכתוב (ואתחנן ד, לד) ”או הנסה אלקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי”, ולכן כשבא הקדוש ברוך הוא להוציא ממצרים הוצרך לנתקם מהם לגמרי באופן שלא ישאר שום שייכות ביניהם, אולם אילמלא נשתקעו בני ישראל בין המצריים לא היה הקדוש ברוך הוא חושש שמא ישובו למצרים ולא היה צריך להוציאם ביד חזקה באופן שלא ישאר שום שייכות ביניהם.

וזהו הכוונה, ”למכה מצרים בבכוריהם כי לעולם חסדו”, פירוש, מה שהוצרך הקדוש ברוך הוא לעשות נס זה שיעשו הבכורים מלחמה עם אבותיהם, הוא רק מחמת ש”ויוצא ישראל מתוכם כי לעולם חסדו”, שבני ישראל נשתקעו בתוכם והיה מקום לחשוש שמא ירצו לשוב לשם, ועל כן ”הוצרכו לצאת” ביד חזקה ובזרוע נטויה כי לעולם חסדו”, בלי רשות המצריים, כדי שלא ישאר שום שייכות ביניהם.

ליל הסדר תשנ”א

במכת בכורות נפל פחד גדול על המצריים עד שגירשו אף את אלו שנשתקעו בתוכם ולא רצו לצאת

למכה מצרים בבכוריהם כי לעולם חסדו. ויוצא ישראל מתוכם כי לעולם חסדו (תהלים קלו, י - יא).

יש לפרש כוונת הפסוקים, כי הנה הגם שרוב כלל ישראל רצו לצאת ממצרים, מכל מקום היו ביניהם גם כאלו שהתיידדו עם המצריים והתרועעו עמהם והוטב בעיניהם להישאר שמה. על כן הביא הקדוש ברוך הוא על המצריים את מכת בכורות, שעל ידה אחזה את המצריים אימתה ופחד, עד ששלחו את כל ישראל בחזקה ולא הניחו להם להישאר במצרים, כמו שנאמר (בא יא, א) ”כשלחו כלה גרש יגרש אתכם מזה”, שמרוב פחד ובהלה גירשו ושילחו את כל ישראל משם, ודבר זה נעשה דוקא על ידי מכת בכורות, ולא על ידי שאר המכות.

וזהו הכוונה, ”למכה מצרים בבכוריהם כי לעולם חסדו”, פירוש, שהביא הקדוש ברוך הוא עליהם את מכת בכורות, כדי שעל ידה תפול עליהם אימה ופחד, וממילא יהיה ”ויוצא ישראל מתוכם”, ששילחו המצריים אף את אלו שנשתקעו בתוכם ונתערבו ביניהם, ולא הניחו אף אחד להישאר שם.

ליל הסדר תשע”ג

פרקי אבות

פרק ה'

**מִן הַנִּסִּים שֶׁאִירְעוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ – שִׁידַע הַכֶּהֵן גָּדוֹל
שֶׁהִתְקַרְבוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה' בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים הִיא רַק
הַתְּחִלָּה טוֹבָה**

שנינו במשנה (אבות פרק ה משנה ה): "עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש וכו', ולא ארע קרי לכהן גדול ביום הכפורים". והקשה התוספות יום טוב, שמאחר שהכהן גדול היה נזהר בערב יום הכיפורים מאכילה ושינה (יומא פרק א משנה ד), מדוע הוצרך לנס שלא יארע לו טומאה. ומביא בשם המדרש שמואל בשם החסיד ז"ל, שביום הכיפורים נלחמו שני הצדדים צד הקדושה והסטרא אחרא, והכלל הוא שכאשר צד אחד רואה שהוא הצד השני עומד להתגבר עליו, הוא מתאזר בכוחות אדירים להכניעו, ועל כן מאחר שביום הכיפורים רואה הסטרא אחרא שצד הקדושה עומד להכניעו, יש לחשוש שמא ילחם בכל עוז, ויביא את הכהן גדול לידי טומאה ח"ו, כדי שלא יוכל לעשות את העבודה, על כן הוצרכו לנס שלא יארע טומאה לכהן גדול.

ולכאורה קשה, שהרי איתא בגמרא (יומא כ, א; נדרים לב, א - ב) "שהשטן בגימטריא שס"ד, שרק בשס"ד ימים בשנה יש לו רשות להשטין, ואילו ביום הכיפורים אין לו רשות להשטין, ויותר מזה הביא הטור (אורח חיים סימן תרו) בשם הפרקי דרבי אליעזר (פרק טו), שהשטן בעצמו מלמד זכות על בני ישראל ואומר: "רבון עולם, יש לך עם אחד בארץ כמלאכי השרת... מה מלאכי השרת נקיים מכל חטא כך ישראל נקיים מכל חטא... והקדוש ברוך הוא שומע עדותן מן המקטרגין ומכפר עליהם", ולכאורה הרי זה כסתירה לדברי התוספות יום טוב.

ויתכן לבאר הענין, כי הנה בימים נוראים, ובפרט ביום הכיפורים, מתעורר כל איש מישראל לשוב בתשובה שלימה, להתקרב אל השי"ת ולתקן את כל מעשיו, וכאשר רואה את השטן את כל אשר נעשה, לא נותר לו עוד מה לעשות מלבד להחדיר במוחותיהם של בני ישראל מחשבות כאלו, שהם זכו לשוב בתשובה שלימה ביום הכיפורים ועל ידי זה זכו כבר לשלימות. וזהו הכוונה שהשטן מלמד זכות על ישראל, שהוא מנסה להחדיר בהם מחשבה כאלו הם כבר בשלימות. מחשבות כאלו מהוות סכנה גדולה, כי האדם צריך לדעת שאף על פי שאכן שב בתשובה, אולם הוא עדיין רחוק מתשובה שלימה ורחוק משלימות, כי התשובה ביום הכיפורים היא רק תחלה טובה, ואילו עתה מוטל עליו להתחיל לתקן את כל הטעון תיקון.

דברים אלו אמורים גם כלפי הכהן גדול, כי הוא התכונן לעבודת יום הכיפורים בשלימות הראויה, ובבוא יום הכיפורים ערך את העבודה בשלימות הרצויה, וזכה להכנס לקדשי הקדשים ולראות את הניסים שהשי"ת מכפר לבני ישראל על כל החטאים עוונות ופשעים, וזכה לראות איך שבני ישראל מתקרבים להשי"ת ואיך שהשי"ת כביכול מתקרב לבני ישראל, בנוסף לכל ההשגות וכל מה שזכו ביום הקדוש.

דף היומי

שבת סה - עא

**"כנחלים נטיו" – השפע היורד בארץ ישראל נמשך לבני
ישראל בכל העולם**

אמר רב מטרא במערבא טהרא רבא פרת (דף סה ע"ב).

"כנחלים נטיו כגנות עלי נהר כאהלים נטע ה' כארזים עלי מים" (בלק כד, ו). וברש"י: "כנחלים נטיו, שנארכו ונמשכו לנטות למרחוק". יש לפרש כוונת רש"י "שנארכו ונמשכו לנטות למרחוק", שכאשר השי"ת משפיע השפעות טובות לבני ישראל בארץ ישראל, אזי נמשך השפע ונשפע לכל בני ישראל הדרים בחוץ לארץ כנחל שנמשך למרחוק.

הוא מה שהכתוב ממשיך ואומר "כגנות עלי נהר", ומפרש בתרגום "כגנת שקיא דעל פרת", כי הנה אמרו בגמרא (שבת סה, ב) "מטרא במערבא סהדא רבא פרת", ומפרש רש"י (ד"ה סהדא), "פרת מעיד בדבר, שהוא יורד מארץ ישראל לבבל וגדל ממי הגשמים, ויודעין בני בבל שירדו גשמים בהרי ארץ ישראל, ושמחים על אחיהם", וזהו הכוונה "כנחלים נטיו כגנות עלי נהר", שכאשר השי"ת משפיע השפעות טובות בארץ ישראל נמשכות ההשפעות לכל העולם, ובני ישראל מבינים שהן נמשכו מקדושת ארץ ישראל והם שמחים בהם, כדוגמת נהר פרת שבבל הגדל ממי הגשמים שבארץ ישראל, שכאשר בני ישראל היושבים בבבל רואים שהוא גדל, הם יודעים שהוא גדל ממי הגשמים היורדים בארץ ישראל והם שמחים.

פרשת בלק – סעודה א תשס"ד

(המשך)

אמנם כדי שתהיה עבודתו בשלימות, היה עליו לדעת שכל זה הוא רק התחלה טובה מאד, כי מה שבני ישראל מתקרבים להשי"ת והשי"ת מתקרב לבני ישראל ומוחל להם על כל החטאים עוונות ופשעים הוא טוב מאוד, אולם הוא רק התחלה טובה, ואילו היה הכהן גדול סבור שהכל כבר בשלימות הגדולה והרצויה, ואינו צריך עוד לשום עבודה, לא היתה עבודתו בשלימות, והיה עלול להגיע לידי מכשול חלילה. וזהו ענין הנס שלא בא הכהן גדול לידי טומאה, שלא בא לידי מחשבות כאלו שבכל כבר בשלימות הרצויה, אלא ידע היטב שהכל הוא רק התחלה טובה, ועדיין צריך להמשיך בעבודתו ולתקן את כל הטעון תיקון.

המבדיל טיש תשס"א